

Rienythii to Australia

Teenagers in Australia

Dinka/Thuonjän

Run riec̄thi alëu bik miët puoc̄u ku ajoc̄r bei ten mēthok eben cieŋjic ku akuudic. Waad ku nyiir ää diët, awär röt ku ka piooc̄ ëë piir koōc̄dit. Tëen alëu bi noŋ ajoc̄r kək juek röt ten rienythii noŋ ëë cieŋ yamic.

Riec̄thi ëë cieŋ yamic

Rienythii ye ben pan Australia ääyëë kajuec̄ jor kē yök. Kak amadic:

- > pioc̄ alonj pan yam ku ceŋ
- > jam awa pioc̄ ëë thönj det waac
- > yuul kək ayë mēthok den waar thök
- > ayë taau aguiëer thukulyamic
- > ayëke thëm bik röt yaa maad thin ku dom kē madhkën. Kën ëë ke ril apëei te den.

Rienythii kək alëu bik karilic theer cik kē yök ñöt kē beŋ kē, toŋ awa maar koc̄ ku yaan kën nhiär ke kē. Këek aya alb kē waar röt ëë gup kën ku te yëke yök röt kenë ëë röt lööi ten rienythii eben ruun kën ke didic.

Rienythii alëu bik röt yök ëë kē rëer kaam ceŋ karouic ku yök ke ka joc̄r këek ëë keyic kedhië. Midhieedh anoj lööi dit ëë nyuuth rienythii ku kuoc̄ny den bik pioc̄ ëë bik këk ya tak apuoc̄th ku lom ke taŋ puoc̄th ëë röden.

Ka puoc̄th ää kiin rienythii juec̄ aröt waar, pioc̄ ku ääyë to apuoc̄th pan Australia.

Midhieedh ku rienythii ääyë to kē lo kē lom piir pan Australia. Lucci kanj ëtök alëu bi köny bak yatō wë thiääkic.

Ke lëu bi midhieedh kë lööi

Rienythii ayëke thëm bik yök kede ku bik röt taau rëer pan yamic. Midhieedh alëu bik köny kele:

- > jam wë kë nyindhië ku bik dëët ye piir yinde ën nhiär ke ten këëk (rienythii) pan Auustralia
- > piinj te den ka yëkë tak ku yëke röt yök kede
- > köny kë bik nañ madhkën. Na ci puocu miit ke kak cik loc, tet kë yenö
- > juak kë ëë piooc denic ëë thukulic
- > ye nañ löönj maçthöök lo cök/lgsi
- > ye rienythii maad ka lööi maçthokic
- > köny kë bik pioc te ye lëu kadhel
- > bik ya yök kuocny thukulic awa löilöi te wic kë yë.

Döm madhkën yam ku rëer kë nuet kë macthokden ku cejden ëë rienythii köny bik yää rëer keril.

Alän ku piäl guop

Midhieedh alëu bik rienythii köny bik pioc:

- > bik kak ye thei kë cath ya loom ku piol guop ëë gegic/poocic
- > loj piäl boocou (internet)
- > kuanj, ku yëke to kë piol ëë weer yooth, weeric, weericbuthic
- > thät, kut piny ku yëke röt tij kapac
- > bik ya cam apuooth, to yemyem, ku yëke nin apei
- > loj maau, wälrac, tooc piol/puooth agëldhiedh ku tooc. Na rilic ten këëk bik jamic, kë yi köny kë bik wël puooth yök.

Njic bii rienythii ya njic te yëke yok kuocny thin te wic këk yen, ku ka nañ kooctit kok cik kë deet ye jam ke këëk.

Rienythii ää wic kuocny ten midhieedh rin bik ya to kë piol. Yëen apuooth ba luëël 'ëëi' te wic yin ën keya.

Agoth kaam midhieedh ku rienythii

Kak yë agoth jock amadic:

- > midhieedh ayëke yök kë rienythii ye rielden joric awa këek rienythii apäl cien den
- > rienythii ayë madhken tiŋ ke laau nhiim apëei go ke yaa wic bik ciet këek aya.

Rienythii kok ye jam ëë Diŋlith apuooth ten midhieedh kën ayë ke lom kë puootherden, ci mëen rëec weu machhok.

Na to agoth, yëen alëu bi kõny ten:

- > yin to läŋ- piŋ ten yë wendu awa nyandu yök röt
- > piŋ kak yëke tak, agut te këc yin cak mad wë kë
- > yäke kadhäl thöl ëtök.

Yëen ëë ke ril apëei ba noŋ akëëu yë rienythii muuk kë piool. Jo ŋic këek ayith ku tset kë yeŋo yë këk riel tedu.

Na ci rienythii yë luui te cit ŋath kë, kë yi piŋ kak këen ku gam ke yë ŋiic kë bi luui apuoother ëë yuul booc. Yën kën alëu bi riel ku päl röt piŋy. Beŋ rienythii alëu bi kë col atheek ku wuoc kë te yën kadhäl thëm bi læu thin. Baŋ rëec cit toŋ aliu loŋic.

Na ca puocu riääk, ke löi kak bi kõny ba lo laŋ. Yin alëu ba gam ba jam laa theer ci raan eben lo laŋ.

Na ye rienythii jam ëë 'yith' kën pan Auŋtralia, kë yin alëu ba këek dän ten abër lëk loŋic awa lööi kokic. Yin alëu ba thiec ëë duwer.

Midhieedh ku rienythii ayë lör bik ya jam kë koooc piooc. Këek alëu bik kõny ëë jueec dhaliic.

Na noŋ toŋ

Kuat raan eben anoŋ yic bi rëer kë piool ku thek, agut ci midhieedh. Rienythii kok ayë toŋ lööi ten koc machhok, apëei ten ëë diäär. Yën kën akëc kan piäth ten kuat akut awa ceŋ. Yëen aliu ëë loŋic pan Auŋtralia. Toŋ ade ya:

- > thoo, cit mëen yub, pik
- > te ye yök röt, cit mëen bi koc riääc, bi koc räc guup
- > bi kak yë koc lööi ya gël, yeŋa yë kë tiŋ, awa yë kë pëen weeu.

Na löi ëë kën röt:

- > anoŋ löilöi to læu bik midhieedh juak ku kõny kë rienythii bik pioc ëë dhöl puoother. Col Böolith ëë 000 na noŋ ën kerec to manton
- > duk toŋlöi yiin nhomdu.

Yöŋ kuooŋy

Na noŋ ke diirin ten rienythii du, kë yiin alëu ba kuooŋy yök ten diktoor ku, thukuul ku awa löilöi kok.

Na ci rienythii du naŋ rëec ka theer ci yök cit mëen toŋ, agoth awa kok rilic, kë yëen anoŋ lööi to læu bik kõny.

Löilöi

Aræthreeth

000 Böolith, Mac, Riänriñwëi (Police, Fire, Ambulance)
13 14 44 ben Böolith te nōj en kerac ku ace meen thiook

Duweer

Tën Wer ku tet Thöikic (Interpreting and Translating Centre)

1800 280 203, 8.30nhiak-5theei, Akol rou agut ci Akol detem
Col awa duweer nyin ke nyin www.translate.sa.gov.au

Löoi Wer ku tet Thöikic (Baic Eben) (Translating and Interpreting Service (TIS National))

13 14 50 nyindhië akol awa weer col duweer telephonic
www.tisnational.gov.au

Piäl guop ku tääpuoosth

Abërkuoony Mith (Kids Helpline)

1800 551 800 nyindhie akol awa weer
Cot ku juek abërkou tenkuat raan ëë ruun 5-25 didic
www.kidshelpline.com.au

Headspace

Jam nyin kë nyin, ëë phonic awa lub abërkou
Wel, kuooony ku ajuek ten koooc yam/yöt run 12-25 didic
Yök tën thiaäk kë yin <https://headspace.org.au>

Beyond Blue

1300 224 636 nyindhië akol awa weer awa lub abërkou
Wel ku juek te nōj en raan yë röt yök kë ci puoou dak awa kë dieer
Wel ato ëë thöök juejic www.beyondblue.org.au

Löoi Piäl Guop Abaköök (Refugee Health Service)

8237 3900 awa 1800 635 566 (koooc coot lōj thin) 9nhiak-5theei, Akol rou
agut ci Akol detem
21 Market Street, Adelaide
Löoi piäl guop ten abaköök puoooc ben ku asylum seekers

Rueei Australia (Löilöi Cienjadic) (Relationships Australia (Multicultural Services))

1300 364 277 awa 1800 182 325 (koooc coot lōj thin) 9nhiak-5theei, Akol
rou agut ci Akol detem
Juek ten rueei machthok, mith ku rienythii, thuercrac, tōj, HIV, hepatitis
www.rasa.org.au

Löoi Piäl Nhom Meth ku Koc yam/jot (Child and Adolescent Mental Health Service (CAMHS))

8161 7198 awa 1800 819 089 (koooc coot lōj thin) 9nhiak-5theei, Akol rou
agut ci Akol detem
Löoi jeem yelcom ëpäth ten mith run 0-15 didic www.wch.sa.gov.au/camhs

Lōjic

Legal Services Commission of SA

Abër Lëk 1300 366 424, 9nhiak-4.30taar, Akol rou agut ci Akol detem
Lëk lōjic ye lööm ëpäth www.lsc.sa.gov.au

Piäl

Abër Nyööth Yääh Meth (Child Abuse Report Line)

13 14 78 nyindhië akol awa weer
Na nōj meth tō ræec tōjic, yääh awa peelweei nōjic thieek kariel awa
Cuel/tem/juot Diäär Juuny
www.childprotection.sa.gov.au/reporting-child-abuse

Office of the eSafety Commissioner

1800 880 176
Wel piäl abërkou ten midhieedh ku mith www.esafety.gov.au

SHINE SA Sexual Healthline

1300 883 793 awa 1800 188 171 (koooc coot lōj thin) 9nhiak-
12.30akolcielic, Akol rou agut ci Akol detem
Jam wë raan tok lōj tōc puoosth, ageliec, tōjic awa kok kë tōjic. Wel tō
thook juejic www.shinesa.org.au

Rienythii alëu
bik tō ræejic nōj kuur
ku thiek kariel awa tæem
diäär juny. Këk ääye piäl guop
ku taaupuosth yaam ku këek
aliu lōjic pan Australia. Yök
kuoony ten nōj en raan tōj
tōu ëë ræec kënic.

Alcohol and Drug Foundation

1300 858 584, 9nhiak-5theei, Akol rou agut ci Akol detem
Wel lōj mäü ku welrac www.druginfo.adf.org.au

Muock

Muock Muslimin – Abërkuoony Muock (Islamicare – Parenting Helpline)

1800 960 009, ninic ka 7 uthbuoic
Ajuek muoony ten midhieedh nōj rienythii <http://Islamicare.org.au>

Löirek Biinhial Mith (Raising Children Network)

Wël muock ku videos ëë thöök juejic <http://raisingchildren.net.au>

Muock SA (Parenting SA)

Nyööth Midhieedh piollic kok ëë cienjic ku Nyööth diid laauic, madic kë
'Ræer wë koooc yam/jot', 'Koc yam/jot, röt yök ku liäbnhom', 'Koc yam/jot,
mäü ku welrac', 'Jam ëë tōc kë koooc yam/jot' www.parenting.sa.gov.au

Tōj machthok

Abër Ræec Tōj Baai (Domestic Violence Crisis Line)

1800 800 098 nyindhie akol awa weer
Kuoony ëë tōj, areethreeth yaam tōc ku tuuc
<http://womenssafetyservices.com.au>

Aguiëer Juëk ëë Diäär Abaköök (Migrant Women's Support Program)

8152 9260, 8.30nhiak-5theei, Akol rou agut ci Akol detem
Ëpäth, kuooony ye muoony ten diäär abaköök ku mith rin tōj machthok
<http://womenssafetyservices.com.au>

1800 RESPECT

1800 737 732 nyindhie akol awa weer
Jam wë raandet ëë telephonic awa abërkou rin tōj machthok awa yääh
tiek www.1800respect.org.au

Löilöi cienjadic

Australian Migrant Resource Centre

8217 9500, 9nhiak-5theei, Akol rou agut ci Akol detem
23 Coglein Street, Adelaide
Löilöi ten nyuuc, rueei machthok ku tōj machthok nōj abaköök ku asylum
seekers
Tij www.amrc.org.au ten geethdit ku yaan baaic

Akut Abaköök Australia (Australian Refugee Association)

8354 2951, 9nhiak-5theei, Akol rou agut ci Akol detem
304 Henley Beach Road, Underdale
8281 2052, 9nhiak-4.30taar, Akol rou agut ci Akol detem
1 Brown Terrace, Salisbury
Aguiëer ten rienythii ku mecthöök www.australianrefugee.org

Riiny Cienjadic SA (Multicultural Youth SA (MYSA))

8212 0085, 9nhiak-5theei, Akol rou agut ci Kol detem
Shop 9 Miller's Arcade, 28 Hindley Street, Adelaide
Aguiëer ten koooc yam ku mecthook www.mysa.com.au

Nyööth Piölic ëë Midhieedh kë ëë tōk tene kōj ka 9 ci kë löoi ëë Muock SA ten mecthok nōj akuut cenjadic yäm bō nhiäl ëë pan South
Australia. Ä yööku nhiär buk löilöi juec ku mecthok lëec riin ci këk njiecdën ku tääkën juäär ten Nyöth, ku löoi thök ten mecthok ku koc luji
kök ci atib kë tic ëë Nyöthic.

Muock SA yëen amat luji këk Yööm muk Piöoc ku lōn nuët ëë Päl Diäär ke Mith.

Phone (08)8303 1660

www.parenting.sa.gov.au

Nyööth Piölic Midhieedh ayë yök path pan South Australia

Aril: Lëk kë yën aci wic ku bin wël raan njic löön wäär.

© E ke tuer e löoi Akuuma pan South Australia 01/2019.

Government
of South Australia